

Inspiration och stöd till allmänmedicinare

ALLMÄNMEICINENS VARDAG

– mitt i det mänskliga
320 sidor.

Författare: Christer Petersson.

Förlag: Studentlitteratur; 2009.

ISBN 978-91-44-04867-3.

Jag sträckläste boken »Allmänmedicinens vardag – mitt i det mänskliga«. Den senare delen av titeln antyder att texten inte gör anspråk på vetenskaplighet. Det gör boken extra värdefull.

Christer Peterssons syfte är av allt att döma att presentera en trovärdig bild av den verklighet dagens allmänläkare arbetar i, hur den har utvecklats, är och ser ut att bli. Han vill också visa att allmänmedicinsk verksamhet är en spännande, viktig och utvecklande valmöjlighet för unga läkare. Författaren når målet genom att sammanfatta hur allmänmedicinen föddes och växte fram som specialitet. Han bandar samtal med strategiskt utvalda, mogna, kollegor och till sist med en relativt ung allmänläkare. Efter vart och ett av de öppna diskussionernas olika teman reflekterar författaren själv över de intervjuades föreställningar om allmänmedicinen som praktisk specialitet och som akademiskt självständigt disciplin.

Författaren talar inte om för oss hur vi ska se och tänka. Vi ges förtroende att själva sluta oss till vad som finns att hämta i, bakom och under texten. Boken är filosofisk och dialogisk. Den ger hopp och inspiration och kan få många kollegor att ta upp tråden, spinna vidare och se till så att dialogen kring det eventuellt allmänna hos den alltid särskilda patienten hålls levande. Sammantaget ger oss Christer Petersson en lätt igenkännbar och trovärdig bild av

Foto: Colourbox

Christer Petersson har skrivit en värdefull bok om den mänskliga aspekten av allmänmedicinarens vardag med sina patienter.

både glädjeämnen och möten med patienter som plågar vår självkänsla och får oss att tvivla på kvaliteten i vår kunskap och färdighet. Frågan är ändå om inte återgivna, lätt redigerade samtal hade kunnat reduceras i omfång. Unga kollegor kan tappa tålamodet och gå bort sig i samtalen.

Ett välkänt problem med kvalitativt anlagda, öppna samtal är att den som leder dem gärna hör och kanske i intervjuerna till och med lockar fram omedvetet önskade synpunkter. Det hade varit spännande att också få läsa om samtal med ett par välartikulerade biomedicinskt fundamentalistiska allmänläkare i 60-årsåldern. Sådana texter hade kunnat kasta historiskt ljus också över frågan om invärtesmedicinare och blivande professorer i allmänmedicinens begynnelse kan ha bidragit till att utforma vår specialitet till en specifikt humanorienterad sådan eller till en »biomedicin light«, en »allt-möjligt-specialitet«.

Boken om vår allmänmedicinska vardag kommer att ge både nuvarande och blivande läkare inspiration och stöd att

utveckla vår specialitet till en verklig sådan. Den kommer att kunna locka fram specifikt humanorienterade tankar ur våra biomedicinskt dominerade verklighetsföreställningar. Både författaren och hans kollegor är dessutom alla medvetna om att biomedicinsk kunskap kommer bäst till sin rätt om den tillämpas med omdöme.

Det som gör boken extra värdefull är författarens egna tolkningar av filosofiska, skönlitterära och poetiska texter. Hans lågmälda reflexioner kring konsens möjligheter är spännande att läsa. De bekräftar värdet av att i möten med patienter söka mer än överensstämmelse mellan vår kunskapskartas fakta-tecken och det vi tycker oss kunna se. Det finns många betydelser och intressant mening i människors uttryckta symtomupplevelser.

En recension brukar avslutas med en jämförelse med likartade böcker. Sådana finns inte.

Olle Hellström

MD, distriktsläkare,

Vårdcentralen Jakobsgårdarna, Borlänge

olle.hellstrom@ltdalarna.se

ordnad. Men detta kan enkelt ändras i en andra upplaga.

En annan möjlig kritik är att författarna tycks tro att kognitivismen är sann. (Kognitivism är en moralfilosofisk teori som hävdar att moraliska utsagor är sanna eller falska.) I enlighet med denna ståndpunkt tycks författarna tro att det går att ha mer eller mindre välgrundade uppfattningar om vilka moraliska utsagor som är sanna. Men non-kognitivismen medger också att mer eller mindre goda skäl kan ges till stöd för moraliska utsagor. (Non-kognitivismen

förnekar att moraliska utsagor kan vara sanna eller falska.)

De två författarna säger att titeln på boken är inspirerad av »Kärlekens ABZ«, som är skriven av Inge och Sten Hegeler (1962). Författarna till »Kärlekens ABZ« ville inte att boken skulle heta ABC. Vem vill läsa en ABC, som är en bok för nybörjare? På samma sätt ville inte författarna av detta lexikon att det skulle vara en ABC-bok.

Tore Nilstun

professor emeritus,
enheten för medicinsk etik,
Lunds universitet

➡ boken. Den tar förutom etik i vården och namn på några medicinska forskare också upp en rad vetenskapsteoretiska frågor och exempel på forskning. De senare nämns mest därför att de avviker från goda forskningsnormer.

Jag håller med författarna om att vetenskapsteoretiska frågor i många fall innehåller eller inbegriper värdefrågor och därför mycket väl hör hemma i ett lexikon som detta. När det gäller hänvisningar till litteraturen på området nämner författarna rätt många (och jag kan komma på många flera). Synd att referenslistan inte är helt alfabetiskt